

Kærlighedens sakramente

Den 13. marts 2007 offentliggjorde Vatikanet pave Benedikts såkaldte "postsynodale exhortation" om Eukaristien.¹ Denne artikel rummer en anmeldelse af dokumentet, der har titlen *Sacramentum Caritatis*²

Af Jacob Thomsen

Det er ganske bemærkelsesværdigt, hvor ofte eukaristiens sakramente i de sidste årtier er blevet behandlet i en række vigtige og vægtige læredokumenter fra Rom. Pave Johannes Paul II har således behandlet emnet i særskilte dokumenter. Den nuværende pave, Benedikt XVI, har ladet Eukaristien præge sin første encyklika "Gud er kærlighed",³ som tidligere har været præsenteret i nærværende tidsskrift.⁴ Og nu i marts 2007 har paven udsendt et digert dokument "Kærlighedens sakramente" om eukaristien. Dokumentet tager som sit udgangspunkt de drøftelser, der fandt sted på bispesynoden i Rom 2. – 23. oktober 2005 med 250 repræsentanter for alverdens bispedømmer og bispekonferencer. Også den nordiske bispekonference var repræsenteret ved den danske katolske biskop.

Denne sammenhæng med bispesynoden udtrykkes således i dokumentets titel: en post-synodal apostolisk formaningskrivelse. Det vil på jævnt dansk sige, at vi her har pavens klargørende foraninger på grundlag af bispesynodens mange og langstrakte drøftelser. Man forstår godt, at skrivelsen er svulmet op til en bog i 74 kapitler på tilsammen 152 sider, men dokumentet er holdt sammen af en klar inddeling af det udtømmelige emne, Eukaristiens betydning for Kirkens liv.

¹ En postsynodal exhortation (latin: formaning) er en redegørelse, som efter en bispesynode udformes af den til enhver tid tjenende pave på basis af synodens drøftelser og eventuelle konklusioner (såkaldte *propositiones*). Net-tidsskriftet catholica.dk har i tre artikler bragt disse konklusioner (klik her for at se artiklerne: [#1084](#) [#1087](#) [#1096](#))

² Indtil *Sacramentum Caritatis* foreligger i dansk oversættelse, kan teksten læses på Vatikanets hjemmeside. Klik her for at se teksten på **engelsk tysk fransk**

³ **Klik her** for at se denne encyklika (dansk oversættelse)

⁴ **Klik her** for at se denne præsentation

Paven tager sit afsæt i de mange delemner, der blev drøftet på synoden, men samler sig om de punkter, han ønsker at behandle og sætte sin autoritet ind på at indskærpe. Trods udgangspunktet i synoden er det tydeligt nok, at det er hans egen tolkning, der skaber klare linjer i behandlingen af det kæmpemæssige stof.

Et generelt træk ved "Kærlighedens sakramente" er understregningen af Eukaristiens betydning for Kirkens fællesskab, både forstået som vort livsfællesskab med Kristus, Kirkens hoved, og som vort indbyrdes fællesskab med hinanden i de helliges samfund, som der står i trosbekendelsen. Måske kan man spore en inspiration fra de ortodokse kirker, hvis indbyrdes fællesskab bygger på den fælles kommunion som det væsentligste bindeled – også på tværs af patriarkernes særskilte myndighedsområder.

"Kærlighedens sakramente" har en meget klar disposition i tre hovedafsnit, hvor hvert afsnit redegør for en væsentlig dimension af Eukaristien. Afsnittenes titler er: "Eukaristien – et mysterium, man tror på", "Eukaristien – et mysterium, man fejrer" og "Eukaristien – et mysterium, man realiserer i sit liv".

Det første hovedafsnit kunne man forvente byggede på de mange tidligere behandlinger af Eukaristien, fx i Den Katolske Kirkes Katekismus, og derfor ville være mindre originalt. Men pave Benedikt udtrykker de gammelkendte sandheder på sin egen lysende klare måde. Udgangspunktet i dette kapitel er akklamationen i messen: "Troens Mysterium".⁵ "Tro og sakramente er to aspekter i det kirkelige liv, der forudsætter hinanden; troen udtrykker sig i ritus, og ritus gør troen stærk og fast," hedder det i pavens formulering. Paven fornyer teologien om Eukaristien ved at understrege dens udspring i den hellige Treenighed og den totale fornyelse af det jødiske påskemåltid i kraft af Helligåndens virke. Eukaristien er forbundet med alle de andre sakramenter. Dette tema udfoldes med den for Benedikt XVI sædvanlige klarhed og konsekvens. Især uddybes sammenhængen med præsteordinationens og ægteskabets sakramente på tankevækkende måde.

Andet hovedafsnit tager sit udgangspunkt i den gamle læresætning "lex orandi lex credendi" (bønnens lov er troens lov, dvs. som man beder, således tror man). I afsnittet understreges skønheden som et væsentligt træk ved al sand liturgi. Særlig omtale får den musikalske skønhed, især den gregorianske sang, den sangkunst, der bedst svarer til det mysterium, som fejres i messen. Også messens bortsendelsesord "Ite missa est" udlægges som et kald til mission, idet de to ord "missa" og "missio" er beslægtede begreber.

Paven indskærper som vigtigt at bevare det latinske sprog. "Den bedste katekese om eukaristien er selve den eukaristi, der celebreres godt," er ligeledes en af denne paves nøglesentenser. Den belyser den katekese, der er "mystagogisk", dvs. som fører de troende ind i sakramentets mysterium. I samme forbindelse understreges tilbedelsen som middel til at bevare ærefrygten for Eukaristiens sakramente. Som Augustin prægnant har udtrykt det: "Ingen spiser Kristi legeme uden først at have tilbedt det... vi ville synde, hvis vi ikke tilbad det".⁶

Også det tredje hovedafsnit rummer et utal af prægnante formuleringer. Man ville måske ikke vente, at den åndelige kraftpræstation fra 1. og 2. hovedafsnit kunne fortsættes i 3. hovedafsnit og endda stige i intensitet. Emnet for dette sidste afsnit er, hvorledes Eukaristien skal præge hele vort liv. De kristne politikere og lovgivere må fremme love, som bygger på værdierne i den menneskelige natur. Men for alle kristne gælder det om at lade *kærlighedens sakramente* inspirere os til at blive troværdige vidner i vort daglige liv og medvirke til at opbygge en mere retfærdig og kærlig verden.

⁵ Efter forvandlingen (indstiftelsesordene) følger præstens opfordring: "Troens mysterium!", som menigheden besvarer med: "Herre, vi forkynder din død! Vi priser din opstandelse! Vi forventer dit komme i herlighed!"

⁶ In Ps. xcvi. n. 9

Slutningen er et smukt citat fra Matthæus-evangeliet, Kristi afsked til disciplene ved dåbsbefalingen i 28. kapitel. Det er det løfte, som så at sige bærer Kirken: "Og se, jeg er med jer alle dage indtil verdens ende".⁷

Klik her for at udskrive artiklen (printerens skal være tændt)

Klik her for at sende artiklen til en ven eller bekendt (Outlook skal være startet)

Klik her for at komme til forsiden af catholica.dk

⁷ Matt 28,20